

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-10-101-14

Druk nr 3059
Warszawa, 12 grudnia 2014 r.

Pan
Radosław Sikorski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o ratyfikacji Układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Gruzją, z drugiej strony, sporządzonego w Brukseli dnia 27 czerwca 2014 r..

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Spraw Zagranicznych.

Z poważaniem

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej
PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 27 czerwca 2014 r. w Brukseli został sporządzony Układ o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Gruzją, z drugiej strony.

Po zaznajomieniu się z powyższym Układem, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- został on uznany za słuszny zarówno w całości, jak i każde z postanowień w nim zawartych,
- jest przyjęty, ratyfikowany i potwierdzony,
- będzie niezmiennie zachowywany.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia

PREZYDENT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

PREZES RADY MINISTRÓW

U S T A W A

z dnia

o ratyfikacji Układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Gruzją, z drugiej strony, sporządzonego w Brukseli dnia 27 czerwca 2014 r.

Art. 1. Wyraża się zgodę na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ratyfikacji Układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Gruzją, z drugiej strony, sporządzonego w Brukseli dnia 27 czerwca 2014 r.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cel zawarcia układu o stowarzyszeniu

Dotychczasowe ramy stosunków między Unią Europejską a Gruzją opierają się na podpisanej dnia 22 kwietnia 1996 r. Umowie o Partnerstwie i Współpracy między Wspólnotami Europejskimi i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Gruzją, z drugiej strony (Partnership and Cooperation Agreement between the European Communities and their Member States, of the one part, and Georgia, of the other part; PCA), która weszła w życie w dniu 1 lipca 1999 r. (Dz. Urz. UE L 205, z 04.08.1999). W dniu 14 czerwca 2004 r. Gruzja została objęta Europejską Polityką Sąsiedztwa (European Neighbourhood Policy, ENP), a w dniu 14 listopada 2006 r. przyjęty został Plan Działania Europejskiej Polityki Sąsiedztwa UE–Gruzja (EU–Georgia ENP Action Plan), który wyznacza strategiczne cele współpracy UE–Gruzja. Jego realizacja miała wspierać wypełnianie zapisów Umowy o Partnerstwie i Współpracy, rozwijać relacje w nowych obszarach współpracy, a także wspierać integrację Gruzji z europejskimi strukturami ekonomicznymi i społecznymi. W dniu 7 maja 2009 r. miała miejsce inauguracja Partnerstwa Wschodniego, przewidująca perspektywę zawarcia z Gruzją Układu o stowarzyszeniu (EU–Georgia Association Agreement, AA), którego częścią byłoby ustanowienie Pogłębionej i kompleksowej strefy wolnego handlu (Deep and Comprehensive Free Trade Area, DCFTA).

W dniu 10 maja 2010 r. Rada upoważniła Komisję Europejską do otwarcia negocjacji Układu o stowarzyszeniu (obejmującego również DCFTA). Oficjalne rozpoczęcie negocjacji miało miejsce w Batumi (Gruzja) dnia 15 lipca 2010 r. W dniu 12 grudnia 2011 r. w Brukseli odbyło się oficjalne otwarcie negocjacji ws. DCFTA. Negocjacje Układu o stowarzyszeniu, wraz z DCFTA, zostały zakończone w dniu 22 lipca 2013 r. Układ o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Gruzją, z drugiej strony (zwany dalej „układem”) został parafowany na Szczycie Partnerstwa Wschodniego w Wilnie w dniu 29 listopada 2013 r.

W konkluzjach Rady Europejskiej z dnia 20 grudnia 2013 r. zaznaczono, że podpisanie układu powinno nastąpić nie później niż do końca sierpnia 2014 r. W dniu 26 czerwca 2014 r. UE i Gruzja przyjęły Agendę Stowarzyszeniową, która – mając na uwadze przygotowania do implementacji układu – wyznacza działania priorytetowe na lata 2014–2016. Układ został uroczyście podpisany dnia 27 czerwca 2014 r. w Brukseli. Stronę

gruzińską reprezentował premier I. Garibaszwili. Dnia 18 lipca 2014 r. parlament Gruzji, w jednomyślnym głosowaniu, ratyfikował układ.

Skuteczna implementacja przez Gruzję postanowień układu, jak również rosnąca konkurencja ze strony podmiotów gospodarczych z Unii Europejskiej, może okazać się efektywnym bodźcem do przyspieszenia reform i modernizacji gruzińskiej gospodarki i wielu obszarów zarządzania państwem oraz poprawy funkcjonowania gruzińskiego systemu prawnego. Może także przynieść dywersyfikację źródeł wzrostu gospodarczego w Gruzji, przez transfer nowych technologii i metod zarządzania oraz polepszenie warunków gospodarczych i inwestycyjnych, jak również sprzyjać ograniczeniu korupcji, wzrostowi poziomu życia obywateli Gruzji oraz zintensyfikowaniu współpracy polityczno-gospodarczo-społecznej między Unią Europejską a Gruzją. Dla Rzeczypospolitej Polskiej oznaczać to będzie bardziej stabilne i przewidywalne partnerstwo – istotne zarówno w układzie geopolitycznym, jak i w kontekście polsko-gruzińskich relacji dwustronnych.

Podpisanie układu w dniu 27 czerwca 2014 r. w Brukseli stanowi nowy etap w relacjach wzajemnych, dając podstawy prawne i stwarzając odpowiednie warunki polityczne do systemowej integracji Gruzji ze strukturami europejskimi. Okoliczność ta zyskuje szczególnie na znaczeniu w sytuacji promowania przez Rosję konkurencyjnego modelu integracji w ramach Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej.

Zawarcie układu umożliwi przeorientowanie przynajmniej części gruzińskiej gospodarki na współpracę z partnerami z UE, w wypadku nałożenia przez Rosję środków restrykcyjnych, w tym ewentualnego zawieszenia dwustronnej umowy o wolnym handlu pomiędzy Gruzją a Rosją (według danych gruzińskich w I połowie 2014 r. na Rosję przypadało 9,4% gruzińskiego eksportu; gruziński eksport do UE wynosi 21%).

Ratyfikacja układu przez Polskę jest logiczną konsekwencją wsparcia dla proeuropejskiego wektora polityki Gruzji. Stanowi jednocześnie potwierdzenie aprobaty Rzeczypospolitej Polskiej dla ścieżki reform transformacyjnych i systemowych, na jakiej znajduje się Gruzja, zwłaszcza po wyborach samorządowych, które odbyły się w czerwcu i lipcu 2014 r. i przebiegły zgodnie z demokratycznymi zasadami.

2. Treść układu

Układ ustanawia stowarzyszenie między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi a Gruzją, wraz z ustanowieniem Pogłębionej i kompleksowej strefy wolnego handlu.

Na układ składają się:

- Preambuła,
- Art. 1 – Cele,
- 8 Tytułów: I – Zasady ogólne (art. 2), II – Dialog i reformy polityczne, współpraca w dziedzinie polityki zagranicznej i bezpieczeństwa (art. 3–12), III – Wolność, bezpieczeństwo i sprawiedliwość (art. 13–21), IV – Handel i zagadnienia związane z handlem (art. 22–276), V – Współpraca gospodarcza (art. 277–291), VI – Inne polityki objęte współpracą (art. 292–382), VII – Postanowienia dotyczące zwalczania nadużyć finansowych i kontroli (art. 383–402), VIII – Postanowienia instytucjonalne, ogólne i końcowe (art. 403–432),
- 34 Załączniki,
- 4 Protokoły.

Przepisy dotyczące Pogłębionej i kompleksowej strefy wolnego handlu UE–Gruzja zawarte w Tytule IV układu składają się z 15 rozdziałów:

- Rozdział 1 – Traktowanie narodowe i dostęp towarów do rynku,
- Rozdział 2 – Środki ochrony handlu,
- Rozdział 3 – Bariery techniczne w handlu, normalizacja, metrologia, akredytacja i ocena zgodności,
- Rozdział 4 – Środki sanitarne i fitosanitarne,
- Rozdział 5 – Ułatwienia celne i handlowe,
- Rozdział 6 – Prowadzenie przedsiębiorstwa, handel usługami i handel elektroniczny,
- Rozdział 7 – Płatności bieżące i przepływ kapitału,
- Rozdział 8 – Zamówienia publiczne,
- Rozdział 9 – Prawa własności intelektualnej,
- Rozdział 10 – Konkurencja,
- Rozdział 11 – Postanowienia dotyczące zagadnień energetycznych związane z handlem,
- Rozdział 12 – Przejrzystość,
- Rozdział 13 – Handel i zrównoważony rozwój,
- Rozdział 14 – Rozstrzyganie sporów,
- Rozdział 15 – Ogólne postanowienia dotyczące zbliżenia przepisów w ramach Tytułu IV.

Układ ma na celu integrację gospodarczą Gruzji z UE poprzez zwiększenie wymiany handlowej pomiędzy jego stronami, a także poprzez zbliżenie regulacji w sferze gospodarki

i handlu. Poprzez układ Gruzja ma uzyskać lepszy dostęp do rynku UE dla swoich towarów i usług, a UE lepszy dostęp do rynku gruzińskiego. Ponadto układ ma znaczenie systemowe w relacjach gospodarczo-handlowych UE–Gruzja, ponieważ wyznacza drogę dla dalszych reform w polityce handlowej Gruzji, odnoszących się do norm dotyczących higieny produktów rolnych oraz harmonizacji przepisów dotyczących produktów przemysłowych. Oznacza to zwiększenie dostępu towarów gruzińskich do rynku UE przy równoczesnym zwiększeniu bezpieczeństwa konsumentów w Gruzji.

Ogólne cele stowarzyszenia ukierunkowane są na: promowanie stopniowego zbliżania się UE i Gruzji w oparciu o wspólne wartości, zapewnianie pogłębionego dialogu politycznego, promowanie, zachowanie i wzmacnianie pokoju i stabilizacji zarówno na poziomie regionalnym, jak i międzynarodowym, tworzenie warunków sprzyjających pogłębionym stosunkom gospodarczym i handlowym, prowadzącym do stopniowego dostępu Gruzji do części rynku wewnętrznego Unii Europejskiej, pogłębienie współpracy w dziedzinie sprawiedliwości, wolności i bezpieczeństwa w celu wzmocnienia praworządności oraz poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności, a także stworzenie warunków korzystnych dla stale zacieśniającej się współpracy w innych obszarach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania.

Zasady ogólne układu obejmują szczegółowy zestaw „zasadniczych elementów”, których naruszenie przez jedną ze stron może doprowadzić do podjęcia konkretnych środków przewidzianych w układzie, w tym do zawieszenia praw i obowiązków. Do elementów tych należy poszanowanie zasad demokratycznych, praw człowieka i podstawowych wolności, poszanowanie praworządności, respektowanie zasady poszanowania suwerenności i integralności terytorialnej, nienaruszalności i niezależności oraz przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia, związanych z nią materiałów oraz środków przenoszenia.

Inne zasady ogólne układu odnoszą się do gospodarki wolnorynkowej, sprawowania rządów, walki z korupcją, zwalczania międzynarodowej przestępczości zorganizowanej i terroryzmu, promowania zrównoważonego rozwoju i skutecznych działań wielostronnych.

Układ wyznacza cele pogłębionego i wzmocnionego dialogu politycznego mającego na celu stopniowe zbliżenie w sferze spraw zagranicznych i bezpieczeństwa. Układ ustanawia wiele forów dedykowanych dialogowi politycznemu oraz przewiduje dialog na temat krajowych reform i współpracę w tym zakresie w oparciu o wspólne zasady określone przez UE i Gruzję. Postanowienia układu zakładają również prowadzenie dialogu na temat polityki

zagranicznej i bezpieczeństwa, w tym Wspólnej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony, działania na rzecz pokoju i sprawiedliwości międzynarodowej poprzez ratyfikowanie i wykonanie Statutu Rzymskiego Międzynarodowego Trybunału Karnego, wspólne wysiłki na rzecz stabilizacji w regionie, zapobieganie konfliktom, zarządzanie kryzysowe, współpracę wojskową/technologiczną, zapobieganie terroryzmowi i proliferacji broni, rozbrojenie, a także kontrolę zbrojeń.

W obszarze sprawiedliwości, wolności i bezpieczeństwa w układzie zwraca się szczególną uwagę na praworządność oraz wzmocnienie instytucji i praktyk sądowych. Układ określa ramy współpracy w zakresie migracji, azylu oraz zarządzania granicami, ochrony danych osobowych, prania pieniędzy, finansowania terroryzmu i polityki antynarkotykowej. Tytuł ten zawiera postanowienia dotyczące przepływu osób, w tym readmisji, ułatwień wizowych oraz stopniowych działań w kierunku wprowadzenia ruchu bezwizowego w stosownym czasie. Układ reguluje również takie kwestie jak traktowanie pracowników oraz ich mobilność, a także zawiera zobowiązanie do dalszego rozwoju współpracy sądowej w sprawach cywilnych i karnych, z pełnym wykorzystaniem odnośnych instrumentów międzynarodowych i dwustronnych.

Układ przewiduje szeroką współpracę sektorową, skoncentrowaną na wspieraniu kluczowych reform, ożywieniu i wzroście gospodarczym, realizacji zasad dobrego rządzenia i współpracy sektorowej w obszarach, takich jak: energia, transport, ochrona środowiska, współpraca małych i średnich przedsiębiorstw oraz przedsiębiorstw przemysłowych, rozwój społeczny i ochrona społeczna, równe prawa, ochrona konsumenta, edukacja, szkolenia i młodzież oraz współpraca w dziedzinie kultury. We wszystkich wymienionych obszarach pogłębiona współpraca opiera się na istniejących ramach, zarówno dwustronnych, jak i międzynarodowych, i ma na celu bardziej systematyczny dialog oraz wymianę informacji i dobrych praktyk. Kluczowe znaczenie dla rozdziałów dotyczących współpracy sektorowej ma wszechstronny zakres zbliżania przepisów określony w załącznikach do układu. Szczegółowe harmonogramy transpozycji i wdrożenia przez Gruzję wybranych części dorobku prawnego Unii Europejskiej pomogą nadać kierunek bieżącej współpracy oraz będą zasadniczym elementem krajowych reform oraz programu modernizacji w Gruzji.

Układ określa aktualne ramy instytucjonalne obejmujące fora współpracy i dialogu, poczynając od szczebla podkomitetów technicznych, aż po spotkania na szczycie. Przewiduje się konkretne zadania w dziedzinie podejmowania decyzji dla Rady Stowarzyszenia oraz w drodze oddelegowania dla Komitetu Stowarzyszenia, które mogą spotykać się

w specjalnym składzie, aby zająć się kwestiami handlowymi. Planowane są również fora dotyczące społeczeństwa obywatelskiego, zwłaszcza organizacji reprezentujących interesy partnerów społecznych, związków zawodowych oraz pracodawców, a także współpracę parlamentarną. Układ zawiera również postanowienia dotyczące monitoringu, wypełniania zobowiązań oraz rozstrzygania sporów (w tym odrębne postanowienia związane z kwestiami handlowymi).

3. Skutki zawarcia układu

1) Skutki prawne

Rzeczpospolita Polska stanie się stroną Układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Gruzją, z drugiej strony. Zawarcie układu nie spowoduje konieczności zmiany polskiego prawodawstwa.

2) Skutki polityczne

Wejście w życie układu będzie stanowiło potwierdzenie proeuropejskiego kursu polityki zagranicznej Gruzji, skutkującego znaczącym zbliżeniem tego kraju do Unii Europejskiej, a także umocnieniem pozycji Gruzji na arenie międzynarodowej. W długoterminowej perspektywie czasowej układ przyczyni się do wzrostu stabilności polityczno-gospodarczej Gruzji.

Poprzez stowarzyszenie się z UE Gruzja zobowiązuje się do poszanowania wartości europejskich i zaangażowania na rzecz przestrzegania i umacniania zasad demokratycznego państwa prawa, praw człowieka i swobód obywatelskich. Układ ustanawia także warunki dialogu politycznego z Gruzją, w tym w obszarach objętych kompetencją Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa UE, co będzie przyczyniało się do postępującego ujednolicenia stanowisk UE i Gruzji w kwestiach międzynarodowych, a także wspólnego postrzegania kwestii bezpieczeństwa i stabilności w Europie.

Skuteczna implementacja przez Gruzję postanowień układu będzie stanowiła efektywny bodziec do przyspieszenia modernizacji gruzińskiej gospodarki, reformy modelu zarządzania państwem oraz poprawy funkcjonowania systemu prawnego. Może również prowadzić do polepszenia warunków gospodarczych i inwestycyjnych, sprzyjać wzrostowi

poziomu życia obywateli Gruzji oraz intensyfikacji współpracy politycznej, gospodarczej i społecznej między Unią Europejską a Gruzją.

Wejście w życie układu będzie także potwierdzeniem skuteczności zapoczątkowanej przez Rzeczpospolitą Polską i Królestwo Szwecji w 2008 r. inicjatywy Partnerstwa Wschodniego (stanowiącej zasadniczy element wschodniego wymiaru Europejskiej Polityki Sąsiedztwa), której głównym celem jest dążenie do ustanowienia politycznego stowarzyszenia i gospodarczej integracji z Unią Europejską państw Partnerstwa Wschodniego. Wejście w życie układu będzie ważnym impulsem dla innych państw obszaru wschodniego sąsiedztwa Unii Europejskiej, chcących iść europejską ścieżką rozwoju, do kontynuowania wysiłków zmierzających do osiągnięcia w przyszłości podobnych celów.

3) Skutki gospodarcze

Dotychczasowe relacje gospodarczo-handlowe UE–Gruzja regulowane są przepisami Umowy o Partnerstwie i Współpracy. Obecnie wymiana handlowa Gruzji z UE jest w dużym stopniu oparta na handlu artykułami rolno-spożywczymi, metalami nieszlachetnymi i innymi towarami o charakterze podstawowym.

Obecnie, UE przyznaje Gruzji preferencyjny dostęp do swojego rynku poprzez system GSP+ (od początku 2014 r.). Jednak za pośrednictwem GSP nie można usunąć systemowych barier pozataryfowych w handlu z UE, które są związane m.in. z niewystarczającymi standardami SPS lub niewystarczającą konkurencyjnością. Wymiana handlowa Gruzji z UE jest w dużym stopniu oparta o handel metalami nieszlachetnymi i innymi towarami o charakterze podstawowym. Celem układu jest wprowadzenie większej różnorodności towarowej poprzez reformy i oczekiwany napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych z UE. Układ ma ponadto przyczynić się do modernizacji obecnych stosunków handlowych między partnerami. Gruzja ma uzyskać lepszy dostęp do rynku UE dla swoich towarów i usług. Ponadto układ wyznacza drogę dla dalszych reform w polityce handlowej, odnoszących się do norm sanitarnych, fitosanitarnych i weterynaryjnych produktów rolnych oraz harmonizacji przepisów dotyczących produktów przemysłowych. Zwiększy się dostęp dla gruzińskich towarów do rynku UE przy równoczesnym zwiększeniu bezpieczeństwa konsumentów w Gruzji. Układ pozwoli na wzrost napływu bezpośrednich inwestycji z Europy, dzięki temu, że Gruzja stanie się otwartym, stabilnym i przewidywalnym środowiskiem dla tworzenia polityki. Przewiduje się, że dzięki układowi eksport z Gruzji do

UE wzrośnie o 12%, a import z UE o 7,5%. Pełne wdrożenie reform związanych z handlem może zwiększyć PKB Gruzji o 4,3%.

Bliższa integracja gospodarcza UE i Gruzji, za sprawą układu, będzie skutecznym czynnikiem stymulującym wzrost gospodarczy. Implementacja przepisów układu będzie polegać na zbliżaniu ustawodawstwa Gruzji do regulacji, norm i standardów UE. Układ nie tylko stworzy nowe możliwości dla przedsiębiorstw w UE i Gruzji, ale będzie również promować rzeczywistą modernizację i integrację gospodarczą Gruzji z UE. Rezultatem tego procesu powinny być produkty spełniające wyższe normy, lepsze usługi dla obywateli, a przede wszystkim gotowość Gruzji do konkutowania w skuteczny sposób na rynkach międzynarodowych.

UE jest największym partnerem handlowym Gruzji (handel z UE stanowił 26,6% całkowitej wymiany handlowej Gruzji w 2012 r.). Udział Polski w całościowym eksporcie państw UE do Gruzji kształtował się w 2013 r. na poziomie 3,8%¹⁾.

Wejście w życie układu, zwłaszcza jego części handlowej, będzie korzystne dla interesów gospodarczych i handlowych Polski. Po wejściu w życie przepisów układu należy spodziewać się wzrostu obrotów handlowych między Polską a Gruzją oraz zwiększenia dostępu do rynku gruzińskiego dla polskich przedsiębiorstw, niższych kosztów prowadzenia działalności handlowej oraz większej stabilności prowadzenia działalności gospodarczej. Oznacza to bardziej przyjazne warunki do inwestowania, skutkujące wzrostem napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Gruzji. Można także spodziewać się ograniczenia występowania barier w wymianie usługowej.

Mimo że Gruzja, z udziałem 0,5% w całym polskim eksporcie, nie należy do znaczących polskich rynków eksportowych, to w ostatnich latach eksport do tego kraju cechuje się bardzo wysoką dynamiką. W ostatnich trzech latach uległ on podwojeniu, zwiększając się o 25,4% w 2011 r., o 35,3% w 2012 r. i o 17,7% w 2013 r. W efekcie wartość eksportu osiągnęła 102 mln USD na koniec 2013 r. w porównaniu z 51,1 mln USD w 2010 r. Polski eksport do Gruzji znacząco przekracza polski import z tego kraju (19,9 mln USD według wstępnych danych za 2013 r.). W okresie styczeń–grudzień 2013 r. polsko-gruzińskie obroty handlowe wyniosły 121,5 mln USD (wzrost wzajemnych obrotów w porównaniu z analogicznym okresem z 2012 r. wyniósł 26%). Swoje towary na rynek gruziński eksportowały 894 polskie firmy, a około 48 firm importowało towary z Gruzji.

¹⁾ Według danych Eurostat.

Polski eksport do Gruzji obejmuje m.in.: leki, kosmetyki, proszki do prania, pieluchy, golarki, meble, tłuszcze roślinne, pojazdy, maszyny budowlane, części do taboru kolejowego, farby, płyty pilśniowe i wiórowe. W przypadku importu towarów z Gruzji do Polski najważniejsze pozycje stanowią artykuły rolno-spożywcze, m.in.: wina, orzechy, owoce suszone, soki, woda mineralna, a także podzespoły elektroniczne i elektrotechniczne.

Według wstępnych danych Narodowego Banku Polskiego stan należności z tytułu polskich inwestycji bezpośrednich w Gruzji na koniec 2013 r. to -0,1 mln USD, a stan zobowiązań z tytułu gruzińskich inwestycji bezpośrednich w Polsce na koniec 2013 r. to 0,1 mln USD.

Na wejściu w życie układu skorzystać mogą polscy eksporterzy, dla których oznacza to zniesienie ograniczeń w dostępie do rynku gruzińskiego, tj. eliminacji i obniżenia poziomu ceł w niektórych grupach towarowych. W przypadku Gruzji, która ma już ustalone cła na stosunkowo niskim poziomie, co wynika z zobowiązań Gruzji w ramach członkostwa w Światowej Organizacji Handlu (90% towarów objętych jest stawką zerową), większe znaczenie niż redukcja stawek celnych będzie miało zniesienie lub ograniczenie barier pozataryfowych.

W odniesieniu do handlu artykułami rolno-spożywczymi w układzie, w jego części handlowej (DCFTA) Gruzja zobowiązała się do pełnej liberalizacji importu towarów rolno-spożywczych pochodzących z UE z dniem wejścia w życie DCFTA. UE przyznała Gruzji koncesje w postaci bezcłowego dostępu do rynku UE od momentu wejścia w życie DCFTA na wszystkie towary rolne z wyjątkiem czosnku, na który został ustalony bezcłowy kontyngent taryfowy w wysokości 220 ton. Na pozostałe towary wrażliwe, takie jak m.in.: mięso wołowe, wieprzowe, mięso drobiowe, produkty mleczarskie, jaja, grzyby, zboża i produkty zbożowe, otręby, sól, skrobia, cukier i syropy cukrowe, alkohol etylowy, papierosy, słodka kukurydza i produkty o wysokiej zawartości cukru, został ustanowiony specjalny mechanizm ochronny (zwany wielkością progową), który przewiduje możliwość przywrócenia ceł po przekroczeniu przez import z Gruzji określonych w DCFTA wielkości. Ponadto w imporcie niektórych owoców i warzyw pochodzących z Gruzji został utrzymany system „cen wejścia”.

Zniesienie barier taryfowych w przypadku produktów przemysłowych stworzy duże możliwości na utworzenie bądź umocnienie, w przypadku już istniejącej, pozycji przez polskie towary na rynku gruzińskim. Dotyczy to przede wszystkim towarów, które już są eksportowane na rynek gruziński, takich jak leki, kosmetyki, proszki do prania, pieluchy,

golarki, meble, tłuszcze roślinne, pojazdy, maszyny budowlane, części do taboru kolejowego, farby, płyty pilśniowe i wiórowe.

Utworzenie strefy wolnego handlu z Gruzją będzie wywierać pozytywny wpływ na konkurencyjność tych polskich eksporterów, którzy wykorzystują towary importowane z Gruzji w celu ich przetworzenia na inne produkty będące przedmiotem wywozu do Unii Europejskiej. W efekcie redukcji lub całkowitego zniesienia ceł na import towarów z Gruzji, koszty materiałowe polskich producentów ulegną obniżeniu, a w efekcie eksport na rynek europejski stanie się bardziej konkurencyjny.

W celu bezpieczeństwa obrotu i ochrony wzajemnych interesów handlowych zarezerwowano również możliwość stosowania przez strony w uzasadnionych sytuacjach środków ochronnych w handlu, w tym postępowań antydumpingowych (w zgodzie z regułami Światowej Organizacji Handlu), co oznacza, iż Unia Europejska będzie mogła skutecznie bronić się przed nadmiernym napływem niektórych produktów z Gruzji, których taki import stanowiłby także dużą konkurencję dla polskich producentów.

Harmonizacja standardów gruzińskich z obowiązującymi w Unii Europejskiej jest jednym z bardzo istotnych elementów układu. Choć będzie on wdrażany stopniowo, ponieważ przewiduje okresy przejściowe, to doprowadzi ostatecznie do zmniejszenia kosztów działań oraz barier handlowych dla polskich eksporterów i producentów na rynku gruzińskim.

Umowa o pogłębionej i całościowej strefie wolnego handlu w kwestiach energetycznych stanowi przede wszystkim o zasadzie nieprzerwanego i niezakłóconego transportu i tranzytu energii, współpracy infrastrukturalnej. Kwestie energetycznej współpracy Unii Europejskiej z Gruzją docelowo będą regulowane przepisami Wspólnoty Energetycznej, o członkostwo w której zabiega aktualnie Gruzja (kandydat).

Poza redukcją barier handlowych, ustanowienie pogłębionej i całościowej strefy wolnego handlu ma skutkować uregulowaniem kwestii własności intelektualnej. Oznacza to udzielenie przez Gruzję wyższego poziomu ochrony towarów opatentowanych w Unii Europejskiej oraz zakłada także ochronę tzw. oznaczeń geograficznych (GIs).

4) Skutki finansowe

Związanie się przez Rzeczpospolitą Polską układem nie będzie wiązało się z dodatkowymi obciążeniami finansowymi.

Obecnie relacje handlowe Unia Europejska – Gruzja opierają się przede wszystkim na jednostronnych preferencjach handlowych Unii Europejskiej na rzecz Gruzji (tzw. GSP+), przy jednoczesnym braku preferencji dla Unii Europejskiej w dostępie do rynku Gruzji. Dostęp do rynku gruzińskiego dla towarów i przedsiębiorców unijnych jest obecnie uregulowany w ramach klauzuli najwyższego uprzywilejowania na podstawie Porozumienia o Światowej Organizacji Handlu.

Jednocześnie na skutek efektu kreacji handlu można oczekiwać zwiększenia wpływów budżetowych z tytułu podatków.

5) Skutki społeczne

W związku z istniejącymi w układzie postanowieniami ustanawiającymi ograniczenia w zakresie wolności przepływu pracowników, istnieje niewielkie zagrożenie zwiększeniem napływu pracowników niepożądanych do Polski.

Obecna skala napływu obywateli Gruzji do Polski jest niewielka, zarówno w odniesieniu do wielkości populacji i rynku pracy w Polsce, jak i skali napływu migrantów z innych krajów. Należy jednak odnotować, że Gruzja od 2009 r. należy do grupy państw, których obywatele mogą podejmować krótkoterminową pracę w Polsce na zasadach preferencyjnych – na podstawie zarejestrowanego przez pracodawcę w powiatowym urzędzie pracy oświadczenia o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcowi. W 2013 r. pracodawcy zarejestrowali 2343 takich oświadczeń – tym samym obywatele Gruzji byli czwartą nacją spośród pięciu, której obywatele można było zatrudniać na zasadach uproszczonych w 2013 r. – po obywatelach Ukrainy (dla których zarejestrowano ponad 217 tys. oświadczeń, ok. 92% ogółu), Mołdawii i Białorusi²⁾. Pracodawcom korzystającym z ogólnych zasad zatrudniania cudzoziemców wydano w 2013 r. 203 zezwolenia na pracę dla obywateli Gruzji (ok. 0,5% ogółu wydanych zezwoleń i 21 miejsce wśród wszystkich państw).

Postanowienia układu regulujące kwestie migracyjne (art. 15) nie gwarantują dodatkowych ułatwień dla mobilności między UE a Gruzją, w tym zasad, na jakich obywatele ci mają być dopuszczani do rynków pracy UE, poza ogólną deklaracją dążenia do zniesienia reżimu wizowego – nie powinno więc istnieć ryzyko niekontrolowanego wzrostu napływu migrantów z Gruzji. Również postanowienia dotyczące obecności osób fizycznych w związku ze świadczeniem usług (art. 88–92), zawarte w rozdziale 6 Tytułu IV, nie będą miały wpływu

²⁾ Na zasadach uproszczonych można zatrudniać również obywateli Rosji, a od 2014 r. także obywateli Armenii.

na ogólną sytuację na rynku pracy – postanowienia te dotyczą bowiem bardzo wąskich grup osób.

4. Tryb związania się układem przez Rzeczpospolitą Polską

Decyzja Rady w sprawie podpisania, w imieniu UE, i tymczasowego stosowania układu została podjęta na podstawie art. 37, art. 31 ust. 1 TUE oraz art. 217 TFUE w związku z art. 218 ust. 5, art. 218 ust. 8 akapit drugi oraz art. 218 ust. 7 TFUE. Podstawą decyzji Rady w sprawie zawarcia układu w imieniu UE są natomiast art. 217 TFUE w związku z art. 218 ust. 6 lit. a, art. 218 ust. 8 akapit drugi oraz art. 218 ust. 7 TFUE.

Ze względu na fakt, że Europejska Wspólnota Energii Atomowej (EWEA) jest również stroną układu, Komisja Europejska przekazuje Radzie oddzielne zalecenie dotyczące zatwierdzenia przez Radę zawarcia przez Komisję części układu, które objęte są zakresem stosowania Traktatu ustanawiającego EWEA. Podstawą decyzji Rady zatwierdzającej zawarcie przez Komisję układu w imieniu EWEA jest art. 101 akapit drugi Traktatu ustanawiającego EWEA.

Ze względu na mieszany charakter układu, wynikający z zakresu kompetencji Unii Europejskiej, określonych w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz Traktacie o Unii Europejskiej, wejście w życie układu wymaga związania się nim przez Unię Europejską oraz wszystkie państwa członkowskie, w tym Rzeczpospolitą Polską.

Układ, ustanawiając stowarzyszenie Gruzji z Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, w tym z Rzeczpospolitą Polską, powołuje mechanizm współpracy politycznej i handlowej między stronami. Mechanizm ten charakteryzuje się wzajemnością praw i obowiązków oraz wspólnymi działaniami realizowanymi przez powołane w tym celu organy według określonych procedur, obejmujących także rozstrzygnięcie ewentualnych sporów w drodze wiążącego arbitrażu. Układ, będąc układem politycznym i dotycząc – w szerszym kontekście – uczestnictwa Rzeczypospolitej Polskiej w organizacji międzynarodowej, podlega w związku z tym ratyfikacji za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie, zgodnie z art. 89 ust. 1 pkt 1 i 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Do czasu wejścia w życie układu, zgodnie z jego art. 431, od dnia 1 września 2014 r. następujące jego części są stosowane tymczasowo między Unią Europejską a Gruzją, wyłącznie w zakresie, w jakim obejmują kwestie objęte zakresem kompetencji Unii

Europejskiej, w tym również kwestie objęte zakresem kompetencji Unii Europejskiej do określania i realizowania wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa:

- Tytuł I,
- Tytuł II: art. 3–4 i 7–9,
- Tytuł III: art. 13 i 16,
- Tytuł IV: z wyjątkiem art. 151 w zakresie, w jakim dotyczy on egzekwowania w zakresie prawa karnego praw własności intelektualnej, oraz z wyjątkiem art. 223 i 224 w zakresie, w jakim postanowienia te mają zastosowanie do postępowania administracyjnego oraz przeglądu i odwołania na poziomie państwa członkowskiego,
- Tytuł V: art. 285 i 291,
- Tytuł VI: rozdział 1, z wyjątkiem art. 293 lit. a i e, art. 294 ust. 2 lit. a i b, rozdział 2, z wyjątkiem art. 298 lit. k, rozdział 3, z wyjątkiem art. 302 ust. 1, rozdziały 7 i 10, z wyjątkiem art. 333 lit. i, rozdział 11, z wyjątkiem art. 338 lit. b i art. 339, rozdziały 13, 20 i 23 oraz art. 312, 319, 327, 354 i 357,
- Tytuł VII,
- Tytuł VIII: z wyjątkiem art. 423 ust. 1 w zakresie, w jakim postanowienia tego Tytułu są niezbędne do zapewnienia tymczasowego stosowania układu, tak jak zostało to zdefiniowane w art. 3 ust. 1 decyzji Rady w sprawie podpisania, w imieniu UE, i tymczasowego stosowania układu;
- Załączniki II–XXXI oraz Załącznik XXXIV, a także Protokoły I do IV.

Zawiadomienie dotyczące tymczasowego stosowania układu zostało opublikowane w Dz. Urz. UE L 259, z 30.08.2014. W zakresie, w którym postanowienia układu o stowarzyszeniu nie będą tymczasowo stosowane, w dalszym ciągu obowiązywać będą przepisy Umowy o Partnerstwie i Współpracy pomiędzy Wspólnotami Europejskimi i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Gruzją, z drugiej strony, podpisanej dnia 22 kwietnia 1996 r. (Dz. Urz. UE L 205, z 04.08.1999), która weszła w życie dnia 1 lipca 1999 r.

Warszawa, 13 października 2014 r.

Minister
Spraw Zagranicznych

DPUE.920.732.2014 / 5/AM

dot.: DPT.2709.6.2014 / 15 z 7.10. 2014 r.

Opinia

o zgodności z prawem Unii Europejskiej Układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Gruzją, z drugiej strony oraz projektu ustawy o ratyfikacji Układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Gruzją, z drugiej strony, sporządzonego w Brukseli dnia 27 czerwca 2014 r., wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Nie zgłaszam zastrzeżeń co do zgodności umowy z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy o ratyfikacji jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

z up. Ministra Spraw Zagranicznych

Podpisany przez
Artur Maciej-Far